

Шевченко М.М.,
студ. гр. ЕА-52,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет.
Науковий керівник – Кизим А.О.,
асистент кафедри обліку і аудиту

ПРИВАТИЗАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Більшість країн світу прагнуть досягти економічної безпеки своєї держави, яка в більшій мірі залежить від фінансової стабільності країни. Для досягнення таких цілей державі необхідно спияти створенню конкурентоспроможній економіці. Характерною особливістю сучасного етапу розвитку економіки України є приватизація державної власності.

Державна власність не може бути ефективною в питаннях, де діють закони ринку, тому приватизація виробничих підприємств в різних галузях економіки необхідна. Оборонно-промисловий комплекс (далі ОПК) не виключення – це ринок, але, на жаль, він спотворений тим, що споживачами на ринку є держави, які не завжди обирають кращий товар. Отже, з боку держави необхідна підтримка приватних підприємств ОПК на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Відмітимо, що саме питання приватизації у сфері ОПК України обговорюється вже не менше 5 років. Парламентарії відзначили, що стан оборонно-промислового комплексу не відповідає потребам оборони і створює загрозу національній безпеці країни. Враховуючи це Комітет Верховної Ради вирішив спільно з апаратом ради національної безпеки оборони України (далі РНБО) провести інвентаризацію всіх державних програм, які діяли до 2006 р. у сфері виробництва озброєння і військової техніки. Ці програми фінансувалися в межах – 19-30 % і жодна з них не була виконана. [1]

Основними причинами такого стану є незавершеність формування ефективної системи управління та координації діяльності оборонних підприємств різних форм власності в умовах ринкових відносин, незбалансованість структури та виробничих потужностей підприємств з реальними та перспективними оборонними потребами держави, дефіцит бюджетних та інвестиційних ресурсів, суттєве скорочення за останні роки обсягів серійного виробництва озброєння та військової техніки за державним оборонним замовленням, розрив та скорочення (послаблення) налагоджених десятиріччями виробничих коопераційних зв'язків між оборонними підприємствами як усередині, так і за межами України та низка інших. Зважаючи на це, для виведення оборонно-промислового комплексу з кризи, було запропоновано форсувати процес приватизації підприємств ОПК.

У структурах РНБО України були розроблені загальні підходи до приватизації підприємств ОПК. Зокрема, пропонувалося розсортувати всі підприємства чотири категорії:

- перша – державні корпорації з 100 % власністю держави (до цієї групи віднесено державні підприємства і найважливіші стратегічні підприємства);
- друга – приватно-державні (віднесено підприємства, де у власності держави знаходиться не менше 51 %, а участь іноземного капіталу не перевищує 15 %);
- третя – приватно-державні (віднесено підприємства, де у власності держави більше 25 % або ж «золота акція»);
- четверта – приватні, до яких з боку держави можуть застосовуватися лише певні обмеження (збереження спеціалізації, соціальний захист працівників, і тому

подібне).

На сьогоднішній день основою доходів українського ОПК є не оборонні замовлення на потреби української армії, а експорт зброї в інші країни світу. Майже 95 % продукції комплексу йде на експорт. За даними «Укрспецекспорту», в 2011 р. Україна збільшила об'єми експорту продукції і послуг військового, а також подвійного призначення майже на 16 %. Станом на кінець 2011 р. об'єм експорту озброєнь і послуг українського військово-промислового комплексу склав близько 1 млрд. доларів США. [2] Ряд керівників оборонних підприємств України оцінюють щорічні об'єми українського експорту в 1 млрд. Доларів США. Серед лідерів закупівель озброєнь українського виробництва – Росія, Китай, Пакистан, Індія, Алжир, Єгипет і М'янма. Згідно зі звітом, який міститься в «Щорічнику ЦАМТО-2011: статистика та аналіз світової торгівлі зброєю» у зведеному рейтингу країн-експортерів по пакету замовлень у 2003-2010 рр.. Україна займає 12 місце з пакетом замовлень 3,958 млрд дол. Найдорожчі і успішніші постачання українського ОПК — це бронетехніка, засоби зв'язку і ракетні технології. [3]

Слід звернути увагу на те, що сама приватизація оборонних підприємств може створити загрози державі, а тому необхідно спочатку відпрацювати обмеження об'ємів участі іноземних інвесторів, застосування спеціальних правил приватизації оборонних підприємств, закріплення за державною власністю пакетів акцій і внесення інвестиційних зобов'язань в приватизаційну угоду під час продажу активів підприємств. За таких умов ефективність державного контролю над приватизацією в ОПК планується забезпечити шляхом створення:

- реєстру підприємств, в якому будуть приводиться систематизовані дані про складові державної власності кожного з них;
- єдиної системи аналізу і контролю за державним майном оборонних підприємств;
- системи отримання, обліку і обробки даних про операції з державним майном підприємств ОПК в реальному режимі часу.

Отже, можна зробити висновок, що розвиток оборонно-промислового комплексу України є перспективним для нашої держави, як з економічної так і зі стратегічної точки зору.

Література:

1. Рішення круглого столу з питань «Трансформація ОПК України: основні засади діяльності в нових умовах». Електронний ресурс: http://www.db.niss.gov.ua/docs/konf/opk_17_11_2011/R%D1%96shennyu.pdf
2. Офіційний сайт ДП «Укрспецекспорт». Електронний ресурс: <http://www.ukrspecexport.com/index/page/id/announce/lang/ua>
3. Щорічне видання ЦАМТО. Електронний ресурс: http://armstrade.org/files/obrazec_glava_6_3.pdf